

РОЗДІЛ II.

ДІАГНОСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ МАШИНОБУДУВАННЯ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

2.1 Фінансово-економічна характеристика на прикладі ПрАТ

«Калинівський машинобудівний завод»

В машинобудівному комплексі України машинобудівна галузь Вінниччини займає важливе, досить вагоме місце. Дійсно, машинобудування області традиційно було орієнтоване на сільське господарство зі специфічними особливостями, і головним завданням галузі було і залишається забезпечення розвитку сільського господарства, як на регіональному, так і на загальнодержавних рівнях.

З 44 машинобудівних підприємств Вінниччини 51% - виробництво сільськогосподарської техніки є основним видом діяльності, тоді як 30% - тією чи іншою мірою виробляють сільськогосподарські машини та обладнання, і лише 19% - ця діяльність зовсім не характерна.

До першої групи також входить ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод», будівля якого знаходиться в центрі міста Калинівка Вінницької області, на Поділлі.

Колишню напівкустарну майстерню цукрового заводу збудував у 1873 році власник маєтку Калинів німець Людвіг Вальков разом з акціонерами братами Зайцевими та Л. Ф. Френкелем.

У 1934 році, після висновку про неможливість пуску законсервованого цукрового заводу, на його базі була створена машинно-тракторна майстерня, колектив якої займався ремонтом і виготовленням обладнання для цукрового заводу, ремонтом тракторів, сівалок, молотарок., плуги та інші сільськогосподарські знаряддя.

ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» – підприємство у галузі виробництва промислового обладнання. Розташоване у місті Калинівка Вінницької області. Є одним із лідерів з виробництва промислового

устаткування. Підприємство засноване у 1873 році німецьким поміщиком Людвигом Вальковим за сприяння промисловців братів Зайцевих та Л. Ф. Френкеля. З часу заснування неодноразово змінювало назви та спеціалізацію. Відоме як лідер з виробництва та обслуговування кагатоукладальних машин. Діяльність ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» зосереджена на постачанні та інсталяції обладнання для харчової та переробної промисловості. Компанія реалізує комплексні проекти - технічні рішення, підбір, проектування, виготовлення, автоматизація, постачання, монтаж електрообладнання та установок, пусконаладжувальні роботи, сервісне, гарантійне та післягарантійне обслуговування. [72].

Проведемо аналіз ліквідності балансу, розрахунок представлено в додатку В табл. В1. Баланс вважають абсолютно ліквідним, якщо $A1 \geq П1$, $A2 \geq П2$, $A3 \geq П3$, $A4 \leq П4$.

На ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод»:

в 2017 році $A1 \geq П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$;

в 2018 році $A1 \geq П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$;

в 2019 році $A1 \geq П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$;

в 2020 році $A1 \geq П2$, $A3 > П3$, $A4 < П4$.

Зіставлення підсумків $A1$ і $П1$ відображає співвідношення поточних платежів і надходжень. На уже згадуваному підприємстві в 2017 – 2020 роках це співвідношення не задовольняє умові абсолютно ліквідного балансу, що свідчить про те, що в найближчий до розглянутого моменту проміжок часу організації буде важко виправити свою абсолютну платоспроможність.

Друга нерівність відповідає умові ліквідності балансу, що свідчить про те, що швидко реалізовані активи перевищують короткострокові пасиви і організація може бути платоспроможною в близькому майбутньому враховуючи своєчасні розрахунки з кредиторами, отримання доходів від продажу продукції в позику, кредит.

В 2017 – 2020 роках на досліджуваному підприємстві нерівність $A3 \geq П3$ виконується. Якщо здійснима ця нерівність, то в досить скоро при

своєчасному надходженні фінансів від продажу та платежів компанія може бути платоспроможною на період, рівний середньої тривалості одного обороту оборотних коштів після тої дати коли склали баланс.

Під час дослідження перша нерівність не виконується і знак змінюється на протилежний. Але незважаючи на це, виконання четвертої нерівності показує, що підприємство виконує мінімальну умову фінансової стійкості, тобто наявність власної ліквідності, так що баланс можна вважати абсолютно ліквідним. Загалом, невиконання умови першої нерівності може бути викликано двома причинами: по-перше, недоцільно підтримувати велику частку високоліквідних активів у структурі активів, тобто валюти та короткострокових цінних паперів (зі строком погашення при максимум один рік) у разі високої інфляції, оскільки вони знецінюються першими. Тому переміщення їх в інші види активів, більш стійкі до інфляції, тобто сировину, матеріали, запаси палива в обладнанні, будівлях і спорудах; не вигідно, оскільки це створить непрямий кредит для компанії.

Проведемо аналіз фінансових показників ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2017 – 2020 роки. Розрахунок показників ліквідності даного підприємства представлено в додатку В табл. В2. Таким чином, коефіцієнт поточної ліквідності в 2017 році складає 1,27, в 2018 році – 1,11, в 2019 році – 1,27 та в 2020 році 1,29 показник нижче нормативного свідчить про проблемний стан платоспроможності, адже оборотних активів недостатньо для того, щоб відповісти за поточними зобов'язаннями.

Коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності в 2017 – 2020 роках знаходиться в межах нормативного значення, це вказує на те, що в компанії досить ліквідних оборотних коштів для своєчасного розрахунку за зобов'язаннями.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності на ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2017 році має оптимальне значення, що є позитивним, а в 2018 – 2020 роках показник нижче за нормативне значення вказує на те, що компанія не зможе вчасно погасити борги у випадку, якщо

термін платежів настане незабаром. Якщо значення показника нижче нормативного, то організація повинна залучити позикові кошти, реалізувати частку лишніх активів для збільшення суми найбільш ліквідних активів.

В серпні 1958 р., враховуючи обсяги виробництва ремонтно-механічного заводу, створюється Калинівський машинобудівний завод управління машинобудування і енергетики Вінницького раднаргоспу.

Одночасно з виробництвом буртоукладачів колектив заводу працював над розробкою і освоєнням обладнання для механізації підйомнотранспортних робіт (штабелеукладачів, вагононавантажувачів), - обладнання для консервної і молочної промисловості (установки сушильно-розпилювальні для виготовлення сухого молока А1-ОРЗ, А1-ОР2Ч і А1-АРС для сушки яйцевого меланжу і білкового концентрату, пастеризатори тунельні для консервації виноградного соку), агрегати для виготовлення трав'яного борошна АВМ-0,4 і АВМ-0,65, - розкидачі органічних добрив, цукронавантажувачі СНТ-2, 2Б, лінія для виробництва картонно-металевої тари, кагатоукривачі і вапняно-газові печі, кормозмішувачі; автомобільцукровоз, солекомбайн А1-АКС, установки електронасосні, резервуари для зберігання соків А9-КЕС, А9-КЕН; комплекс обладнання для переробки моркви, цибулі, кабачків, гарбузів і баклажанів, швидкими темпами розвивався випуск товарів широкого вжитку (корнерізки, автоклави, млинки, бетонозмішувачі, шафи металеві, тренажери та інше).

В 1981 р. на заводі починає діяти 16-й відділ інституту «УкрНДІхарчомаш». Чисельність підприємства наростає майже до 3 тис. працюючих. В 2001 р. ТОВ «Калинівське» реорганізоване в ЗАТ «Калинівський машзавод», а з 13 01.06.2011 р. перейменовано в ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод».

Сьогодні ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» здійснює такі види діяльності:

– виробництво машин і устаткування для виготовлення харчових продуктів і напоїв, перероблення тютюну;

- виробництво підіймального та вантажно-розвантажувального устаткування;

- виробництво машин і устаткування для сільського та лісового Господарства.

ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» займається реалізацією об'єднаних проектів. В 2015 р. спеціалістами ПрАТ «Калинівський машзавод» успішно реалізований проект в Турції, м. Караман, на підприємстві «SlavaSut».

В рамках проекту здійснювалися такі роботи:

- розробка проектного рішення по будівництву заводу;
- поставка комплектуючих і модернізація наявного у Замовника обладнання;

- монтаж;

- електромонтаж;

- розробка системи автоматики та архівації даних Вакуум-випарної установки плівкового типу Wiegand-8000 і Сушильної установки VRA.

Основні напрямки виробництва:

цукрова промисловість – кагатоукладачі різних модифікацій, штабелеукладачі;

молочна промисловість – молокосушарки, ванни для посолу сирів, тепло генератори, станції циркуляційної мийки SIP – мийки, кристалізатори, пастерізатори;

хлібопекарне виробництво – печі хлібопекарні тунельного типу, шафи вистою;

автомобілерозвантажувальна техніка – авомобілерозвантажувачі різних модифікацій.

Більшість замовлень, які виконує емітент – довгострокові (від 3 до 36 місяців).

Основними споживачами продукції ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» є:

по Україні: «Молочний альянс», АНВП «Візит», ТОВ «Рихальський завод сухого молока» та ТОВ «Мілксістем»;

Обсяги виробництва ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2013-2018 рр. наведені на (рис. 9).

За даними рис. 9 спостерігається позитивна динаміка щодо обсягів і виробництва, і реалізації продукції ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2013-2018 рр. Щорічний темп зростання виробництва склав 26,1%, а обсягів реалізованої продукції – 23,2%.

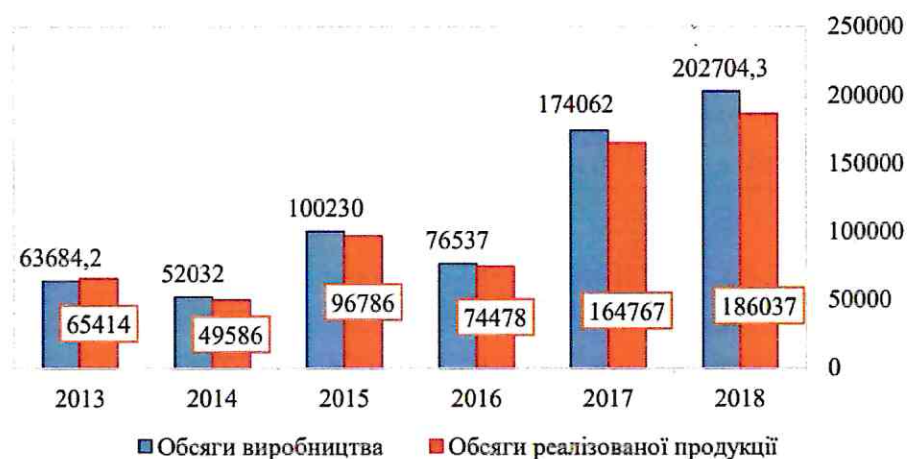

Рис. 9. Обсяги виробництва ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2013-2018 рр.

Джерело: <https://kmbp.com.ua/>

Для більш детальної характеристики діяльності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» виконаємо економічний аналіз діяльності підприємства.

Для цього, використовуючи звітні дані підприємства – Баланс та Звіт про фінансові результати, вирахуємо основні економічні показники господарської діяльності підприємства за останні три роки (табл. 7).

Таблиця 7.

Основні фінансово-господарські показники діяльності ПрАТ
«Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018	Темпи зростання (зменшення), %		
				2017 від 2016	2018 від 2017	2018 від 2016
1	2	3	4	5	6	7
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	74478	164767	186037	221,2	112,9	249,8
Валовий прибуток, тис. грн	4581	29543	34054	644,9	115,3	743,4
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	-6090	12653	12391	307,8	97,9	303,5
Чистий фінансовий результат, тис. грн	-6672	10406	10161	256,0	97,6	252,3
Середньорічна вартість:						
– необоротних активів	31936	21892	16738	68,5	76,5	52,4
– оборотних активів	59907	92406	160964,5	154,2	174,2	268,7
Середньооблікова чисельність, осіб	368	383	396	104,1	103,4	107,6
Фондовіддача	2,3	7,5	11,1	322,7	147,7	476,6
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, оборотів	0,81	1,44	1,05	177,8	72,6	129,1
Продуктивність праці, тис. грн	202,4	430,2	469,8	212,6	109,2	232,1
Рентабельність підприємства, %	-6,6	11,1	7,0	266,9	63,0	205,2

За даними табл. 7 можна робити висновки, що розмір чистого доходу від господарської діяльності підвищився та склав у 2018 р. 186037 тис. грн, що на 111559 тис. грн більше, ніж у 2016 р. і таке збільшення складає 149,8%. Що ж стосується валового прибутку то він збільшився в 2016-2018 рр. більш ніж всемеро і у 2018 р. склав 34054 тис. грн, що є позитивним проявом господарювання. У 2018 р. чистий прибуток підприємства склав 10161 тис. грн, що на 2,4% менше, ніж у 2017 р. і в 2,5 рази більше ніж у 2016 р.

За аналізований період загальна вартість необоротних активів ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» зменшилася на 15198 тис. грн і складала на кінець 2018 р. 16738 тис. грн. Загальна ж вартість оборотних активів збільшилася на 101057,5 тис. грн або майже в 2,7 рази і склала на кінець 2018 р. 160964,5 тис. грн. Рентабельність ПрАТ «Калинівський

машинобудівний завод» за аналізований період збільшилася вдвічі або на 13,7 пункти і становила у 2018 р. 7%.

Під статусом власності суб'єкта господарювання розуміють кількість і якість активів, відображених у балансі підприємства, а також наявність землі та трудових ресурсів. Під час аналізу необхідна об'єктивна оцінка загальної вартості майна та частки, якою фактично володіє та управляє компанія. Другим напрямом аналізу є аналіз стану довгострокових основних фондів підприємств та рівня забезпеченості оборотними активами господарської діяльності.

Аналіз активів ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за період 2016-2018 рр. визначено за допомогою балансу підприємства і дані відображено в табл. 8.

За даними табл. 8. бачимо, що вартість оборотних активів ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за досліджений період була найбільшою і складала 68,2 – 91,4% загальної вартості активів підприємства. За аналізований період вартість оборотних активів зросла на 137117 тис. грн або в 2,9 разів. Протягом останніх двох років довгострокові фінансові інвестиції в структурі активів ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» були постійними і складами менше відсотка.

Вартість запасів у 2018 р. становила 108500 тис. грн, що на 69884 тис. грн або в 2,8 рази більше, ніж у 2016 р. ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» мав позитивну тенденцію щодо дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, яка хоча і збільшилася в 2018 р. на – 1110 тис. грн або на 9,6%, однак в структурі активів її частка зменшилася на 5,6 пункти. Позитивним є зростання частки грошових коштів в структурі активів з 4,9% в 2016 р. до 11,9% – в 2018 р.

Таблиця 8.

Аналіз динаміки та структури активів ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 рр.

Показники	2016		2017		2018		Відхилення 2018 до 2016		
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	+/-	%	п.с.
Необоротні активи	33129	31,8	10655	8,6	22821	9,9	-10308	68,9	-21,9
в т.ч. основні засоби	10657	10,2	9958	8,0	19066	8,2	8409	178,9	-2,0
довгострокові фінансові інвестиції	22439	21,5	239	0,2	239	0,1	-22200	1,1	-21,4
Оборотні активи	71173	68,2	113639	91,4	208290	90,1	137117	292,7	21,9
в т.ч. запаси	38616	37,0	49645	39,9	108500	46,9	69884	281,0	9,9
дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	11577	11,1	7688	6,2	12687	5,5	1110	109,6	-5,6
дебіторська заборгованість за рахунками з бюджетом	9816	9,4	19627	15,8	31068	13,4	21252	316,5	4,0
інша поточна дебіторська заборгованість	303	0,3	290	0,2	524	0,2	221	172,9	-0,1
грошові кошти та їх еквіваленти	5127	4,9	24625	19,8	27431	11,9	22304	535,0	7,0
витрати майбутніх періодів	28	0,0	18	0,0	15	0,0	-13	53,6	0,0
Всього активів	104302	100,0	124294	100,0	231111	100,0	126809	221,6	0,0

За даними табл. 8. бачимо, що вартість оборотних активів ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за досліджений період була найбільшою і складала 68,2 – 91,4% загальної вартості активів підприємства. За аналізований період вартість оборотних активів зросла на 137117 тис. грн або в 2,9 разів. Протягом останніх двох років довгострокові фінансові інвестиції в структурі активів ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» були постійними і складами менше відсотка.

Вартість запасів у 2018 р. становила 108500 тис. грн, що на 69884 тис.

грн або в 2,8 рази більше, ніж у 2016 р. ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» мав позитивну тенденцію щодо дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, яка хоча і збільшилася в 2018 р. на 1110 тис. грн або на 9,6%, однак в структурі активів її частка зменшилася на 5,6 пункти. Позитивним є зростання частки грошових коштів в структурі активів з 4,9% в 2016 р. до 11,9% – в 2018 р.

Аналіз динаміки та структури пасивів ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» представлена в табл. 9.

Отже, за даними табл. 9 видно, що найбільшу питому вагу в структурі зобов'язань ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» займають поточні зобов'язання підприємства перед кредиторами. Так, в 2018 р. частка даної статті пасиву балансу підприємства становила 81%, що на 21,8 пункти структури більше, ніж в 2016 р.

Таблиця 9

Аналіз динаміки та структури пасивів ПрАТ
«Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 рр.

Показники	2016		2017		2018		Відхилення 2018 до 2016		
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+/-	%	п.с.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Власний капітал	42478	40,7	34880	28,1	43830	19,0	1352	103,2	-21,8
в т.ч.: зарєєстрований капітал	37630	36,1	37630	30,3	37630	16,3	0	100,0	-19,8
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	4185	4,0	-3413	-2,7	5537	2,4	1352	132,3	-1,6
Поточні зобов'язання та забезпечення	61824	59,3	89414	71,9	187281	81,0	125457	302,9	21,8
в т.ч.:									
кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	15836	15,2	16344	13,1	25482	11,0	9646	160,9	-4,2

за розрахунками зі страхування	325	0,3	249	0,2	414	0,2	89	127,4	-0,1
Поточні зобов'язання за рахунками з оплати праці	1236	1,2	1021	0,8	1613	0,7	377	130,5	-0,5
Інші поточні зобов'язання	9257	8,9	5745	4,6	3146	1,4	-6111	34,0	-7,5
Всього пасивів	104302	100,0	124294	100,0	231111	100,0	126809	221,6	0,0

Розмір зареєстрованого капіталу ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» протягом трьох останніх років був не змінним і становив 37630 тис. грн. Власний капітал підприємства у 2016 р. становив 42478 тис. грн, а у 2018 р. він зріс до 43830 тис. грн.

В 2018 р. нерозподілений прибуток склав 5537 тис. грн, або 2,4% всіх пасивів підприємства за цей рік. В 2017 р. наявність непокритого збитку пояснюється тим, що в 2017 р. отримало від'ємний чистий фінансовий результат. Відмітимо, що в 2018 р. ситуація змінилася, отримавши чистий прибуток в сумі 16,8 млн грн, ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» зміг не тільки покрити збиток попереднього року, але й отримати нерозподілений прибуток. В 2018 р. нерозподілений прибуток збільшився на 32,3% в порівнянні із 2016 р., але зменшився на 1,6 пункти структури.

Негативним є наявність у ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» кредиторської заборгованості, але слід зазначити, що сума дебіторської заборгованості практично вдвічі перевищує суму кредиторської.

2.2 Система оцінювання кризового стану ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016-2018 рр.

Актуальність вивчення альтернатив уникнення банкрутства машинобудівних підприємств та шляхів виходу з кризи зумовлена циклічністю процесу неплатежів через банкрутство підприємств у національній економіці, що породжує негативне явище соціального характеру. Тому різке падіння виробництва на підприємствах машинобудування є одним із головних факторів поширення кризи. Боротися з кризовим явищем української економіки неможливо без врегулювання ситуації в цій галузі, адже хімічна промисловість є однією з ключових і фундаментальних галузей промисловості та економіки України в цілому, що впливає на рівень економічного розвитку країни.

О. О. Орлов та К. І. Залогіна підкресливали, що початкова оцінка масштабів фінансового стану підприємницької кризи здійснювалася на основі аналізу попередніх етапів окремих аспектів розвитку підприємницької кризи. Практика фінансового менеджменту використовує три основні характеристики для оцінки ступеня фінансових труднощів компанії: легкі фінансові труднощі; серйозні фінансові труднощі; фінансова катастрофа. Кожна з цих характеристик може бути додатково диференційована, якщо необхідно [55, с. 51].

С.Я. Салига та Н. В. Нестеренко стверджують, що основою аналізу є порівняння фактичних і планових (нормативних) показників та виявлення динамічних відхилень. Збільшення величини негативного динамічного розриву характеризує наростання кризового явища у фінансовій діяльності підприємств, що створює загрозу банкрутства підприємства [47, с. 62].

А. В. Зубкова для висновків про нормальні, проблемні та кризові показники запропонувала використовувати нормативні довідкові значення фінансових коефіцієнтів, зокрема показників ліквідності [27, гл. 37].

Оцінка показників кризового стану підприємств включає оцінку стану власності підприємства, оцінку ефективності фінансово-господарської діяльності, оцінку фінансового стану підприємства.

Оцінку показників кризового стану підприємства проводили на основі фінансової звітності ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 роки.

Одним із елементів оцінки показників кризового стану підприємства є аналіз фінансового стану, який здійснюється на основі аналізу таких показників: коефіцієнт зносу, коефіцієнт реальної вартості майна підприємства, застосовний коефіцієнт, коефіцієнт оновлення, коефіцієнт вибуття, ПрАТ «Розрахунок Калинівського машинобудівного заводу» наведено на рисунку 10, рис. 11.

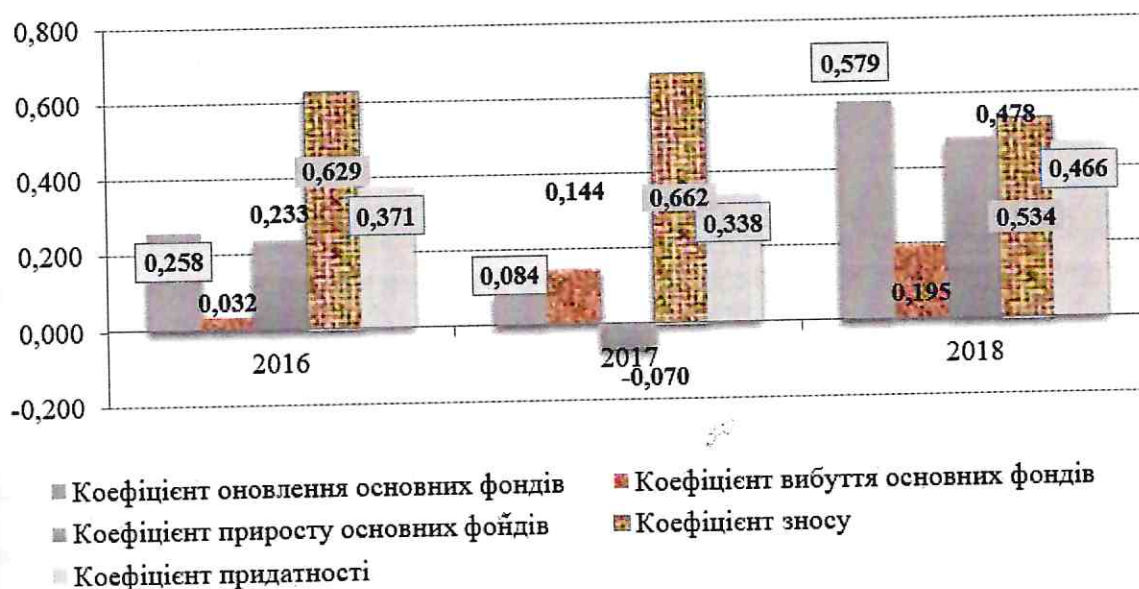

Рис. 10. Показники майнового стану ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016-2018 рр.

Джерело: <https://kmbp.com.ua/>

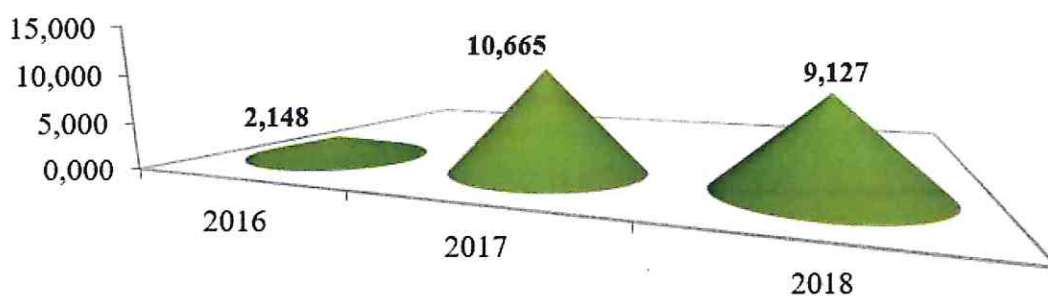

Рис. 11. Динаміка коефіцієнта мобільності активів ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016-2018 рр

Джерело: <https://kmbp.com.ua/>

Технічний розвиток ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2018 р. здійснювався згідно з розробленими і затвердженими програмами і планами. Підприємство займалося протягом 2016-2018 рр. оновленням та модернізацією своїх основних фондів.

Однією з основних проблем ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016-2018 роках була висока зношеність основних засобів. Дані досліджень свідчать, що з 2016 по 2018 роки частка основних фондів, придатних для участі у виробничому процесі, коливалася від 33% до 46%.

Аналіз ліквідності важливий при оцінці показників кризового стану підприємства, оскільки він визначає здатність підприємства своєчасно виконувати свої поточні зобов'язання за рахунок мобілізації ліквідних активів. Тому індикатором оцінки кризового стану компаній на наступному етапі буде аналіз ліквідності балансів підприємств.

Аналізуючи дані, можна зробити висновки щодо складу облігацій ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» в залежності від терміновості платежу. Найбільшу частку зобов'язань компанії з 2016 по 2018 роки становили поточні зобов'язання, абсолютна величина яких з 2016 по 2018 рік зросла більш ніж у 3,5 рази. У 2018 році вони склали 70% усіх джерел фінансування компанії, тобто фінансова залежність компанії.

Слід зазначити, що прями зобов'язання ПАТ «Калинівський

машинобудівний завод» мали тенденцію до зростання, як в абсолютних величинах, так і в питомій вазі в структурі, рівень яких зріс у 1,6 раза.

Залишки вважаються абсолютно ліквідними, якщо:

$$A_1 > П_1; A_2 > П_2; A_3 > П_3; A_4 \leq П_4.$$

На основі проведеного аналізу можна зробити висновок, що баланс підприємства не можна вважати ліквідним, бо із чотирьох нерівностей за досліджений період виконувалис 2-3 нерівності (табл. 10).

Таблиця 10

Аналіз ліквідності балансу ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Норма	2016	2017	2018
$A_1 > П_1$	-10709	8281	1949
$A_2 > П_2$	-18586	-33719	-89455
$A_3 > П_3$	38644	49663	108515
$A_4 \leq П_4$	9349	24225	21009

Можна зробити висновки, що баланс ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» не був абсолютно ліквідним в жоден з років дослідженого періоду. Протягом 2016-2018 рр. швидко реалізовані активи ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» не покривали короткострокових пасивів.

Одержані результати за табл. 10 показують, що починаючи протягом 2016-2018 рр. підприємству вистачало коштів на поточну діяльність. Що стосується перспективної ліквідності, то ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. мало деякий платіжний надлишок.

Для більш повної характеристики ліквідності слід провести детальний коефіцієнтний аналіз ліквідності та змін їх в динаміці (табл. 11).

Таблиця 11

Показники ліквідності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод»
в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018	Зростання (+), зменшення (-)		
				2017 від 2016	2018 від 2017	2018 від 2016
Коефіцієнт покриття	1,151	1,271	1,112	0,120	-0,159	-0,039
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,526	0,716	0,533	0,189	-0,183	0,007
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,083	0,275	0,146	0,192	-0,129	0,064

Проаналізувавши дані, наведені в табл. 11, можна зробити наступні висновки. Як показують результати аналізу показників ліквідності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2017-2018 рр. всі показники мали негативні тенденції, що свідчить про зниження платоспроможності підприємства. Але в порівнянні із 2016 р. негативну тенденцію мав коефіцієнт покриття, який зменшився на 0,039 в.п., і в 2018 р. був на рівні 1,112.

Аналіз фінансової стійкості відіграє важливу роль в оцінці показників кризового стану компанії, тобто того, в якому стані компанія здатна погасити свої борги, забезпечити свою діяльність у повсякденній діяльності. Протягом цього періоду, ціною власних фінансових ресурсів, він створив умови для свого майбутнього розширення.

Фінансова стійкість визначається абсолютними і відносними величинами. За допомогою абсолютних показників можна визначити тип фінансової стійкості підприємства, за яким підприємство може мати абсолютний, нормальний, нестабільний чи кризовий фінансовий стан.

Для визначення абсолютних показників фінансової стійкості рекомендується розглядати багаторівневі сценарії, що охоплюють запаси та витрати. Для того щоб охарактеризувати ступінь забезпеченості запасами і витратами, необхідно визначити наявність джерел їх утворення.

Розрахунок абсолютних показників фінансової стійкості ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» наведено в табл. 12.

Таблиця 12

Абсолютні показники фінансової стійкості ПрАТ «Калинівський
машинобудівний завод» в 2016-2018 рр., тис. грн

№ з/п	Показники	2016	2017	2018
1	Власний капітал	42478	34880	43830
2	Необоротні активи	33129	10655	22821
3	Власні обігові кошти (р.1-р.2)	9349	24225	21009
4	Довгострокові зобов'язання	0	0	0
5	Наявність власних і довгострокових джерел покриття запасів (р. 3 + р. 4)	9349	24225	21009
6	Короткострокові кредити та позики	0	0	0
7	Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	15836	16344	25482
8	Загальний розмір основних джерел покриття запасів (р. 5 + р. 6 + р. 7)	25185	40569	46491
9	Запаси	38616	49645	108500
10	Надлишок (+) або нестача (-) власних обігових коштів (р. 3 - р. 9)	-29267	-25420	-87491
11	Надлишок (+) або нестача (-) власних коштів і довгострокових кредитів і позик (р. 5-р. 9)	-29267	-25420	-87491
12	Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел покриття запасів (р. 8 - р. 9)	-13431	-9076	-62009
13	Тримірний показник (р.10, р.11, р.12)	(0; 0; 0)	(0; 0; 0)	(0; 0; 0)

Отримані результати показують про кризовий фінансовий стан ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. Це потребує більш детального аналізу фінансової стійкості.

Відносні показники фінансової стійкості свідчать про рівень перспективної платоспроможності. Їх розрахунок для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. здійснено в табл. 13.

З наведеної табл. 13 можна зробити наступні висновки: за досліджений період 2016-2018 рр., коефіцієнт автономії ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» мав негативну тенденцію. За 2016-2018 рр. його рівень зменшився на 0,219 пункти.

Це означає, що підприємство відчуває дефіцит у власних коштах для здійснення своєї діяльності, тому помірно залучало позикові кошти, причому виключно поточні.

Таблиця 13

Відносні показники фінансової стійкості ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018	Зростання (+), зменшення (-)		
				2017 від 2016	2018 від 2017	2018 від 2016
<i>Коефіцієнти капіталізації</i>						
Коефіцієнт автономії	0,407	0,281	0,190	-0,127	-0,091	-0,218
Коефіцієнт фінансової залежності	2,455	3,563	5,273	1,108	1,709	2,817
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,220	0,695	0,479	0,474	-0,215	0,259
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,455	2,563	4,273	1,108	1,709	2,817
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,131	0,213	0,101	0,082	-0,112	-0,030
Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	0,731	0,470	0,498	-0,261	0,027	-0,233

Це також відображено в коефіцієнті бюджетної залежності, рівень якого у 2016-2018 роках перевищив норму. Слід зазначити, що тенденція до зростання показника фінансової залежності свідчить про збільшення частки фінансових ресурсів, залучених у фінансування ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод».

Коефіцієнт фінансового левериджу відображає кількість одиниць фінансових ресурсів, які кожна одиниця сама залучає. Динаміка зміни коефіцієнтів за період 2016-2018 років свідчить про посилення залежності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» від зовнішніх джерел, тобто про підвищення фінансової нестабільності.

Нестабільний стан компанії у 2016-2018 рр. представлений від'ємним значенням. Що стосується коефіцієнта власного капіталу, то хоча і спостерігається негативна динаміка у 2018 р. порівняно з 2017 р., він знаходиться на позитивному рівні протягом усього періоду дослідження.

Важливим критерієм оцінки показників кризового стану підприємств є аналіз показників ділової активності. Оцінка діяльності підприємства здійснюється шляхом вивчення рівня ефективності використання

економічного потенціалу підприємства. Ефективне використання економічного потенціалу підприємства залежить від його обороту.

Після розрахунків можна було оцінити якість дебіторської та кредиторської заборгованості ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 роки (табл. 14).

Таблиця 14

Показники ділової активності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018	Зростання (+), зменшення (-)		
				2017 від 2016	2018 від 2017	2018 від 2016
Коефіцієнт оборотності активів	0,71	1,33	0,80	0,61	-0,52	0,09
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,25	15,46	8,15	13,22	-7,31	5,90
Коефіцієнт завантаження оборотних активів	0,44	0,06	0,12	-0,38	0,06	-0,32
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги	6,43	21,43	14,66	15,00	-6,77	8,23
Тривалість обороту дебіторської заборгованості, днів	57	17	25	-40	8	-32
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги	4,41	8,27	5,96	3,86	-2,31	1,55
Тривалість обороту кредиторської заборгованості, днів	83	44	61	-39	17	-21
Коефіцієнт оборотності запасів	1,81	2,72	1,40	0,91	-1,32	-0,41
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	7,91	15,99	12,82	8,08	-3,17	4,91
Тривалість обороту запасів, днів	202	134	261	-68	127	59
Тривалість операційного циклу, днів	258	151	285	-107	134	27
Тривалість фінансового циклу, днів	176	107	224	-69	117	49

За даними табл. 14 можна зробити загальний висновок в цілому про покращення ділової активності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» збільшився у 2018 р. порівняно 2016 р. на 8,23 рази, а період оборотності дебіторської

заборгованості за товари, роботи, послуги за цей період зменшився з 57 днів до 25 днів. Це свідчить про покращення платіжної дисципліни контрагентів-дебіторів.

Перевагою умов відшкодування дебіторської заборгованості є те, що дебіторська заборгованість відшкодовується набагато швидше, ніж кредиторська. Це свідчить про те, що дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги у 2018 році була конвертована в іноземну валюту через 25 днів, а підприємство розрахувалося за товарами через 36 днів.

Показник оборотності запасів ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016-2018 роках знизився, що свідчить про неефективну роботу підприємства з інвентаризації. Розглядаючи тривалість показника, варто відзначити, що показник тривалості обороту запасів ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016-2018 роках збільшився на 59 днів.

Негативна динаміка значення величини узагальнюючого показника строку обігу оборотних коштів свідчить про застій у діях керівництва підприємства на фоні відсутності коштів для поповнення оборотних запасів. умови обертання товарів до сплати та до отримання,

Інжиніринг, послуги впливають на значення показників операційного та фінансового циклу.

У 2016-2018 роках ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» не зміг скоротити бізнес-цикл через уповільнення оборотності запасів. Тривалість операційного циклу ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016 році становила 258 днів, у 2018 році зменшилася на 27 днів за рахунок збільшення оборотності запасів. Слід зазначити, що фінансовий цикл ПАТ «Калинівський машинобудівний завод» протягом аналізованих років демонстрував висхідну тенденцію, що було пов'язано зі значним збільшенням операційного циклу за рахунок уповільнення оборотності запасів, і не було. навіть змінилася тенденція до прискорення оборотності кредиторської заборгованості.

Відповідно до звіту ПАТ «Калинівський машинобудівний завод»

розраховано прибуткові (неприбуткові) показники його діяльності (табл. 15).

Таблиця 15

Показники рентабельності (збитковості) діяльності ПрАТ
«Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр., %

Показники	2016	2017	2018	Зростання (+), зменшення (-)		
				2017 від 2016	2018 від 2017	2018 від 2016
Рентабельність (збитковість) активів	-5,84	10,18	5,36	16,02	-4,82	11,20
Рентабельність (збитковість) власного капіталу	-15,71	29,83	23,18	45,54	-6,65	38,89
Рентабельність (збитковість) продукції	6,55	21,85	22,41	15,29	0,56	15,85
Рентабельність (збитковість) продажу	-8,18	7,68	6,66	15,86	-1,02	14,84

Проаналізувавши дані, наведені в табл. 15, можна зробити певні висновки про рентабельність (збитковість) діяльності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод». Протягом дослідженого періоду слід відмітити про зміну збитковості діяльності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016 р. на рентабельність діяльності підприємства в 2017-2018 рр.

Таким чином, здійснивши оцінку індикаторів кризового стану ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод», дійшли до висновку, що підприємство мало задовільний фінансовий стан, про що свідчать відповідні показники:

-основні засоби є сильно зношеними, технічний розвиток підприємства здійснювався згідно з розробленими і затвердженими програмами і планами. Підприємство займалося протягом 2016-2018 рр. оновленням та модернізацією своїх основних фондів;

-показники ліквідності підприємства свідчать про неліквідний баланс підприємства, мали незначну позитивну тенденцію, але свідчать про платоспроможність ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.;

-стан підприємства в 2016-2018 рр. характеризується як кризовий фінансовий стан;

-показники ділової активності мали в основному позитивну тенденцію до

покращення;

- всі показники рентабельності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016 рр. мали від'ємне значення через отримання негативного фінансового результату, у 2017-2018 рр. підприємство стало прибутковим.

2.3 Аналіз ефективності антикризового управління фінансовою діяльністю машинобудівного підприємства

Існує багато методик проведення діагностики банкрутства, які відрізняються різноманітними об'єктами спостереження, етапами проведення аналізу, масштабами дослідження, а також набором показників, за допомогою яких проводиться аналіз.

Здійснимо аналіз вірогідності банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. за декількома з них (табл. 16).

Таблиця 16

Моделі банкрутства підприємства

Назва моделі	Алгоритм розрахунку критерію банкрутства
1. П'ятифакторна модель Альтмана (196 р.)	$Z_{1968} = 1,2 \times K_1 + 1,4 \times K_2 + 3,3 \times K_3 + 0,6 \times K_4 + K_5$
2. Модель Романа Ліса	$Z_L = 0,063 \times K_1 + 0,092 \times K_2 + 0,057 \times K_3 + 0,001 \times K_4$
3. Модель Спрінгейта	$Z_C = 1,03 \times K_1 + 3,07 \times K_2 + 0,66 \times K_3 + 0,40 \times K_4$
4. Модель Таффлера і Тішоу	$Z_T = 0,53 \times K_1 + 0,13 \times K_2 + 0,18 \times K_3 + 0,16 \times K_4$
5. Модель Давидової-Белікова	$Z_{Д-Б} = 8,38 \times K_1 + K_2 + 0,054 \times K_3 + 0,16 \times K_4$
6. Модель М. А. Федотової	$Z_\Phi = -0,3877 - 1,0736 K_1 + 0,0579 K_2$
7. Модель Г. В. Савицької	$Z_{Сав} = 0,111 K_1 + 13,239 K_2 + 1,676 K_3 + 0,515 K_4 + 3,80 K_5$
8. Модель Д. Фулмера	$Z_{Фул} = 5,528 K_1 + 0,212 K_2 + 0,073 K_3 + 1,27 K_4 - 0,12 K_5 + 2,335 K_6 + 0,575 K_7 + 1,083 K_8 + 0,894 K_9 - 6,075$
9. Метод «credit-men» Ж. Де Паляна	$Z_{ДеП} = 25 K_1 + 25 K_2 + 10 K_3 + 20 K_4 + 20 K_5$
10. Модель оцінки українських підприємств	$Z_{укр} = 1,04 \times K_1 + 0,75 \times K_2 + 0,15 \times K_3 + 0,42 \times K_4 + 1,8 \times K_5 - 0,06 \times K_6 - 2,16$

Проведемо необхідні розрахунки за моделлю Альтмана, користуючись даними звітності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. (табл. 17).

Таблиця 17

Розрахунок інтегрального показника рівня загрози банкрутства за моделлю Альтмана для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
1	2	3	4
Відношення власного оборотного капіталу до суми всіх активів (K_1)	0,131	0,213	0,101
Відношення нерозподіленого прибутку до суми всіх активів (K_2)	0,040	-0,027	0,024

1	2	3	4
Рівень прибутковості активів (K_3)	-0,058	0,102	0,054
Коефіцієнт співвідношення власного та позикового капіталу (K_4)	0,687	0,390	0,234
Коефіцієнт оборотності активів (K_5)	0,714	1,326	0,805
Інтегральний показник (Z_{1968})	1,147	2,113	1,277
Ймовірність банкрутства	дуже велика	велика	дуже велика

Таким чином, за Z-критерієм протягом періоду ймовірність банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016 р, 2018 р. – дуже велика, а в 2017 р. – велика.

Наступною моделлю для визначення вірогідності банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» – є універсальна Модель Романа Ліса. Здійснимо оцінки ступеня банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. за моделлю Ліса (табл. 18).

Таблиця 18

Розрахунок інтегрального показника рівня загрози банкрутства за моделлю Ліса для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
Відношення власного оборотного капіталу до суми всіх активів (K_1)	0,131	0,213	0,101

Відношення прибутку від реалізації до суми всіх активів (K_2)	-0,041	0,101	0,064
Відношення нерозподіленого прибутку до суми всіх активів (K_3)	0,040	-0,027	0,024
Відношення власного капіталу до суми залученого капіталу (K_4)	0,687	0,390	0,234
Інтегральний показник (Z_{II})	0,007	0,022	0,014
Ймовірність банкрутства	велика		

Відповідно до моделі Ліса для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. підприємству загрожує банкрутство.

Для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. інтегральний показник рівня загрози банкрутства за моделлю Спрінгейта розраховано в табл. 19.

Таблиця 19

Розрахунок інтегрального показника рівня загрози банкрутства за моделлю Спрінгейта для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
Відношення робочого капіталу до суми зобов'язань (K_1)	0,151	0,271	0,112
Відношення загального прибутку до суми всіх активів (K_2)	-0,058	0,102	0,054
Відношення загального прибутку до короткострокових зобов'язань (K_3)	-0,099	0,142	0,066
Відношення чистого доходу до суми активів (K_4)	0,714	1,326	0,805
Інтегральний показник (Z_C)	0,197	1,215	0,646
Ймовірність банкрутства	дуже велика	низька	дуже велика

Наступна модель – модель прогнозу банкрутства, розроблена Тафлером і Тішоу. Розрахунок показника для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. наведено в табл. 20.

Таблиця 20

Розрахунок інтегрального показника рівня загрози банкрутства за моделлю Тафлера і Тішоу для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018

1	2	3	4
Відношення прибутку від реалізації до короткострокових зобов'язань (K_1)	-0,069	0,141	0,079

1	2	3	4
Відношення оборотних активів до суми зобов'язань (K_2)	1,151	1,271	1,112
Відношення короткострокових зобов'язань до суми активів (K_3)	0,593	0,719	0,810
Відношення чистого доходу до суми активів (K_4)	0,714	1,326	0,805
Інтегральний показник (Z_{TIT})	0,334	0,582	0,461
Ймовірність банкрутства	дуже низька		

Здійснено оцінки ступеня банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. за моделлю Давидової-Белікова (табл. 21).

Таблиця 21

Розрахунок інтегрального показника рівня загрози банкрутства за моделлю Давидової-Белікова для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
Відношення власного оборотного капіталу до суми всіх активів (K_1)	0,131	0,213	0,101
Рентабельність власного капіталу (K_2)	-0,157	0,298	0,232
Відношення чистого доходу від реалізації до суми активів (K_3)	0,714	1,326	0,805
Відношення чистого прибутку до інтегральних витрат (K_4)	-0,078	0,056	0,056
Інтегральний показник ($Z_{Д-Б}$)	0,933	2,191	1,156
Ймовірність банкрутства	дуже низька		

Відповідно до моделі Давидової-Белікова в 2016-2018 р. ймовірність банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» мінімальна до 10 %.

У табл. 22 наведені результати діагностики банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за моделлю ймовірності банкрутства М. А. Федотової за 2016-2018 рр.

Таблиця 22

Результати діагностики банкрутства за моделлю М.А. Федотової ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
Коефіцієнт поточної ліквідності (K_1)	1,151	1,271	1,112
Коефіцієнт автономії (K_2)	0,407	0,281	0,190
Інтегральний показник (Z_Φ)	-1,600	-1,736	-1,571
Ймовірність банкрутства	низька		

Модель М. А. Федотової показала, що у ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» низька ймовірність банкрутства.

Діагностика ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 рр. моделлю оцінки банкрутства підприємств Савицької Г.В. в табл. 23.

Таблиця 23

Результати діагностики банкрутства за моделлю оцінки банкрутства Савицької Г. В. ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
Частка власного оборотного капіталу в формуванні оборотних активів (K_1)	0,131	0,213	0,101
Відношення оборотного капіталу до основного капіталу (K_2)	2,148	10,665	9,127
Коефіцієнт оборотності сукупного капіталу (K_3)	0,714	1,326	0,805
Рентабельність активів підприємства (K_4)	-0,058	0,102	0,054
Коефіцієнт фінансової автономії (K_5)	0,407	0,281	0,190
Інтегральний показник ($Z_{Сав}$)	31,171	144,562	122,943
Ймовірність банкрутства	низька		

Діагностика банкрутства за моделлю банкрутства В. Г. Савицької показала, що в 2016-2018 рр. у ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» ймовірність банкрутства низька.

У табл. 24 наведено результат діагностики банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за моделлю Д. Фулмера.

Таблиця 24

Результат діагностики банкрутства за моделлю Д. Фулмера ПрАТ
«Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
Відношення нерозподіленого прибутку до валюти балансу (K_1)	0,040	-0,027	0,024
Відношення чистого прибутку до валюти балансу (K_2)	-0,064	0,084	0,044
Відношення прибутку до оподаткування до власного капіталу (K_3)	-0,148	0,362	0,283
Відношення грошового потоку до позикового капіталу (K_4)	-0,084	0,133	0,068
Відношення довгострокових зобов'язань і забезпечення до валюти балансу (K_5)	0,000	0,000	0,000
Відношення поточних зобов'язань і забезпечення до активів балансу (K_6)	0,593	0,719	0,810
log (матеріальні активи) (K_7)	4,693	4,779	5,111
Відношення оборотного капіталу до зобов'язань підприємства (K_8)	1,151	1,271	1,112
log (відношення прибутку до оподаткування і сплати відсотків до отриманих відсотків) (K_9)	0,000	0,000	0,000
Інтегральний показник ($Z_{Фул}$)	-0,655	-0,209	0,210
Ймовірність банкрутства	висока		вийшло з зони кризи

Діагностика ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за моделлю Д. Фулмера показала, що підприємство є неплатоспроможним в 2016-2017 рр., бо $Z < 0$, а в 2018 р. – ситуація змінилася – підприємство вийшло з зони кризи.

У табл. 25. наведено результат діагностики банкрутства методом «credit-men» Ж. Де Паляна ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» у 2016- 2018 рр. З табл. 25 видно, що показник Z -рахунку покращується і показує, що ймовірність того що ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» стане банкрутом мізерна.

Таблиця 25

Результати діагностики банкрутства за методом «credit- men» ПрАТ
«Калинівський машинобудівний завод» за 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
ки			

Відношення оборотних активів до поточних зобов'язань і забезпечення (K_1)	1,151	1,271	1,112
Відношення власного капіталу до зобов'язань (K_2)	0,687	0,390	0,234
Відношення оборотних активів до суми активів (K_3)	0,714	1,326	0,805
Відношення чистого доходу до дебіторської заборгованості (K_4)	6,433	21,432	14,664
Відношення дебіторської заборгованості до зобов'язань (K_5)	0,368	0,327	0,272
Інтегральний показник ($Z_{дел}$)	189,12 7	489,95 1	340,41 5
Ймовірність банкрутства	низька		

Для оцінки ймовірності банкрутства вітчизняних підприємств рекомендується до використання дискримінантна функція із шістьма змінними. Розрахунок показника для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. наведено в табл. 26.

Таблиця 26

Розрахунок інтегрального показника рівня загрози банкрутства для
ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод»
в 2016-2018 рр.

Показники	2016	2017	2018
Коефіцієнт покриття (K_1)	1,151	1,271	1,112
Коефіцієнт автономії (K_2)	0,407	0,281	0,190
Коефіцієнт оборотності вкладеного капіталу (K_3)	0,714	1,326	0,805
Коефіцієнт рентабельності операційних продажів по cash-flow (K_4)	-0,070	0,072	0,069
Коефіцієнт рентабельності активів по cash-flow (K_5)	-0,050	0,096	0,055
Коефіцієнт оборотності позичкового капіталу (K_6)	1,131	1,512	0,812
Інтегральний показник ($Z_{укр}$)	-0,737	-0,316	-0,660
Ймовірність банкрутства	не можна визначити		

За результатами табл. 26 можна зробити висновки, що ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. – неможливо

однозначно визначити вірогідність банкрутства.

Узагальнимо результати діагностики банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за різними дискримінантними моделями за період 2016-2018 рр. (табл. 27).

Таблиця 27

Результати розрахунків ймовірності банкрутства для ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.

Модель	Значення показника		
	2016	2017	2018
П'ятифакторна модель Альтмана (1968 р.)	1,147	2,113	1,277
	дуже велика	велика	дуже велика
Модель Ліса	0,007	0,022	0,014
	велика		
Модель Спрінггейта	0,197	1,215	0,646
	дуже велика	низька	дуже велика
Модель Таффлера і Тішоу	0,334	0,582	0,461
	дуже низька		
Модель Давидової-Белікова	0,933	2,191	1,156
	дуже низька		
Модель М. А. Федотової	-1,600	-1,736	-1,571
	низька		
Модель Г. В. Савицької	31,171	144,562	122,943
	низька		
Модель Д. Фулмера	-0,655	-0,209	0,210
	висока		вийшло з зони кризи
Метод «credit-men» Ж. Де Паляна	189,127	489,951	340,415
	низька		
Модель оцінки українських підприємств	-0,737	-0,316	-0,660
	не можна визначити		

Таким чином, результати розрахунків дозволили зробити однозначний висновок: у 2016-2018 рр. ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» мало задовільний фінансовий стан, тому ймовірність збанкрутіння була низькою.

Висновки до Розділу II

Отже, машинобудування Вінниччини посідає досить важливе місце в Україні. Це обумовлено тим, що машинобудівна промисловість регіону традиційно характеризувалася специфічними рисами з огляду на аграрне спрямування і те, що основним завданням галузі було і залишається забезпечення розвитку сільського господарства, як регіону, так і країни в цілому. Для більш детальної характеристики діяльності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» виконано економічний аналіз діяльності підприємства, згідно якого рентабельність ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за аналізований період збільшилася вдвічі або на 13,7 пункти і становила у 2018 р. 7%.

Одночасно з виробництвом буртоукладачів колектив заводу працював над розробкою і освоєнням обладнання для механізації підйомнотранспортних робіт (штабелеукладачів, вагоноавантажувачів), - обладнання для консервної і молочної промисловості (установки сушильно-розпилувальні для виготовлення сухого молока А1-ОРЗ, А1-ОР2Ч і А1-АРС для сушки яйцевого меланжу і білкового концентрату, пастеризатори тунельні для консервації виноградного соку), агрегати для виготовлення трав'яного борошна АВМ-0,4 і АВМ-0,65, - розкидачі органічних добрив, цукронавантажувачі СНТ-2, 2Б, лінія для виробництва картонно-металевої тари, кагатоукривачі і вапняно-газові печі, кормозмішувачі; автомобільцукровоз, солекомбайн А1-АКС, установки електронасосні, резервуари для зберігання соків А9-КЕС, А9-КЕН; комплекс обладнання для переробки моркви, цибулі, кабачків, гарбузів і баклажанів, швидкими темпами розвивався випуск товарів широкого вжитку (корнерізки, автоклави, млинки, бетонозмішувачі, шафи металеві, тренажери та інше).

Діагностика кризового стану та ймовірності банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» дозволила зробити такі висновки.

ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» - це підприємство майже з віковою історією, яке посідає провідне місце серед підприємств

машинобудування Вінниччини.

Сьогодні ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» здійснює такі види діяльності:

- виробництво машин і устаткування для виготовлення харчових продуктів і напоїв, перероблення тютюну;
- виробництво підйимального та вантажно-розвантажувального устаткування;
- виробництво машин і устаткування для сільського та лісового господарства.

Представництва ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» знаходяться в Туреччині.

Слід відмітити позитивну динаміку обсягів і виробництва, і реалізації продукції ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» за 2014-2018 рр. Щорічний темп зростання виробництва склав 26,1%, а обсягів реалізованої продукції – 23,2%.

Протягом 2016-2018 рр. підприємство працювало нерентабельно тільки у 2016 р.

У кваліфікаційній магістерській роботі здійснено оцінку індикаторів кризового стану ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод». За результатами оцінки дійшли до висновку, що підприємство мало незадовільний фінансовий стан, про що свідчать відповідні показники:

основні засоби є сильно зношеними, технічний розвиток підприємства здійснювався згідно з розробленими і затвердженими програмами і планами. Підприємство займалося протягом 2016-2018 рр. оновленням та модернізацією своїх основних фондів;

- показники ліквідності підприємства свідчать про неліквідний баланс підприємства, мали незначну позитивну тенденцію, але свідчать про платоспроможність ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр.;

- стан підприємства в 2016-2018 рр. характеризується як кризовий

фінансовий стан;

- показники ділової активності мали в основному позитивну тенденцію до покращення;

- всі показники рентабельності ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016 рр. мали від'ємне значення через отримання негативного фінансового результату, у 2017-2018 рр. підприємство стало прибутковим.

У роботі здійснено аналіз вірогідності банкрутства ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» в 2016-2018 рр. за десятьма моделями.

Результати розрахунків дозволили зробити однозначний висновок: у 2016-2018 рр. ПрАТ «Калинівський машинобудівний завод» мало задовільний фінансовий стан, тому імовірність збанкрутіння була низькою.